

DORACAKU EKONOMIK

me informacione të dobishme
për mërgimtarët nga
Maqedonia Veriore
(udhëzues praktik)

Agjencia për Emigracion e
Republikës së Maqedonisë së Veriut

PËRMBAJTJA

00 HYRJE

05

03 REGJISTRIMI I MARKËS TREGTARE

28

01 MUNDËSI PËR MBËSHTETJE FINANCIARE NGA SHTETI

06

02 PROCEDURA PËR REGJISTRIM TË KOMPANISË SË RE

18

Agjencia për Emigracion e
Republikës së Maqedonisë së Veriut

Në pajtim me kompetencat e Agjencionit për Migracion për tu kujdesur për pozitën, të drejtat dhe interesat e mërgimtarëve nga Republika e Maqedonisë së Veriut, është përgatitur ky doracak ekonomik. Me rëndësi të veçantë është që në vazhdimësi të punohet në përmirësimin e komunikimit dhe informimit për të gjitha çështjet e rëndësishme ekonomike, nga jetën shoqërore dhe politike në Republikën e Maqedonisë së Veriut, por edhe në realizimin e të drejtave që ju, mërgimtarëve nga Maqedonia, ju përkasin në Republikën e Maqedonisë së Veriut. Ky është poashtu një nga parakushtet e rëndësishme për inkuadrimin tuaj aktive në jetën ekonomike dhe shoqërore në Republikës e Maqedonisë së Veriut.

Doracaku është hartuar në tre fusha të interesit, në mënyrë që të ketë informacione themelore për secilën zonë, në fund detajet e kontaktit janë dhënë poashtu për secilën zone si dhe për institucionet e përfshira në zbatimin e procedurave. Në doracakun do të hasni informacione për fushat e mëposhtme:

- » Mundësi për mbështetje financiare të shtetit
- » Procedura për regjistrim të kompanisë së re
- » Regjistrimi i markës tregtare

Sinqerisht shpresojmë që ju do të gjeni informacione të dobishëm në këtë doracak, informacione që do të lehtësojnë komunikimin tuaj me institucionet shtetërore dhe do të ju ndihmojnë investitorëve aktual dhe atyre të mundshme në të ardhmen.

Në fund Agjencioni për Migracion ju bën thirrje për bashkëpunim më intensiv dhe dhënia të propozimeve dhe sugjerimeve nga ana juaj për të përmirësuar përmbajtjen e këtij doracaku dhe avancimin e bashkëpunimit tonë të mëtutjeshëm.

Agjencioni për Migracion i Republikës së Maqedonisë së Veriut
Nikola Shalvarinov, Drejtor

HYRJE

PJESA E PARË**MUNDËSI PËR MBËSHTETJE FINANCIARE
NGA SHTETI**

Shumë institucione shtetërore ofrojnë mbështetje financiare për ndërmarrjet. Në këtë pjesë të doracakut ekonomik do t'ju shpjegohen mundësitë për mbështetje financiare në pajtim me Ligjin për mbështetjen financiare të investimeve dhe ne do t'ju udhëzojmë për llojet më të rëndësishme të mbështetjes nga Ministria e Ekonomisë dhe Fondi për Inovacion dhe Zhvillim të Teknologjisë, si dhe përfitimet që ofrohen për investime në industrinë e teknologjisë në zonat e zhvillimit. Për të qenë në rrjedha me thirrjet aktuale për mbështetje financiare nga institucione e shumta ndiqni informacionet në linkun vijues: <https://konkurentnost.mk/index.php/finansii/>.

**LIGJI PËR MBËSHTETJE FINANCIARE TË
INVESTIMEVE**

Sipas Ligjit për Mbështetjen Financiare (Gazeta Zyrtare e RM nr 83/2018, Gazeta Zyrtare e RMV nr.98 / 2019 dhe Gazeta Zyrtare RMV Nr.124 / 2019) Subjektet e biznesit mund të aplikojnë për mbështetje financiare për investime dhe mbështetje financiare për konkurrencë. Subjekti i biznesit mund të paraqes kërkesë për lidhje të kontratës për mbështetje financiare për më shumë lloje të mbështetjeve financiare për investime.

Llojet e mbështetjes financiare për investime janë:

- a) mbështetje për punësime të reja;
- b) mbështetje për themelim dhe promovimin të bashkëpunimit me furnizuesit nga Republika e Maqedonisë së Veriut;
- c) mbështetje për krijimin e formave organizative për zhvillimin teknologjik dhe hulumtim;
- d) mbështetje për projekte investimesh me interes të veçant ekonomik;

01

MUNDËSI PËR MBËSHTETJE
FINANCIARE NGA SHTETI

e) mbështetje për rritjen e investimeve kapitale dhe të ardhurave dhe
f) mbështetje për blerjen e fondeve nga ndërmarrjet në vështirësi.

Llojet e mbështetjes financiare për konkurrencën janë:

- a) mbështetje për rritjen e konkurrencës së tregut;
- b) mbështetje për pushtimin e tregut dhe rritjen e shitjeve.

Konsumatorët e mbështetjes financiare janë subjektet e biznesit:

- » Të cilët kanë filluar një investim fillestar produktiv;
- » Të cilët arriten një rritje në të ardhurat totale nga veprimi gjatë vitit të fundit në raport me mesataren e tre viteve të kaluara ose për një periudhë më të shkurtër, nëse subjekti i biznesit është regjistruar dhe ka filluar biznesin në një periudhë më të shkurtër se katër vite nga data e paraqitjes së kërkesës për dhënie të mbështetjes financiare dhe
- » ku numri mesatar i të punësuarve në vitin e fundit në krahasim me mesataren e tre viteve të kaluara nuk është zvogëluar për më shumë se 5% ose për një periudhë më të shkurtër nëse subjekti i biznesit është regjistruar dhe ka filluar biznesin në një periudhë më të shkurtër se katër vite nga data e paraqitjes së kërkesës për dhënie të mbështetjes financiare.

Konsumatorët e mbështetjes financiare mund të jenë dhe subjektet afariste të sapoformuara që kanë filluar investime fillestare produktive, si dhe subjektet e biznesit të industrisë së tekstilite dhe të perpunimit të lëkurës që filluan investime fillestare produktive dhe të cilat kanë rritje në të ardhurat totale operative në vitin e fundit në dallim me mesataren e tre viteve të mëparshme ose për një periudhë më të shkurtër nëse subjekti i biznesit është i regjistruar dhe ka filluar biznesin në një periudhë më të shkurtër se katër vite nga data e paraqitjes së kërkesës për dhënie të mbështetjes financiare.

Procedura për dhënien e mbështetjes financiare

Për dhënien e mbështetjes financiare në pajtim me këtë ligj, subjekti afarist paraqet një kërkesë për dhënie të mbështetjes financiare deri tek organet kompetente. Me kërkesën dorzohet edhe një letër qëllimi, plani i investimeve të biznesit dhe raport financiar për tre vitet e fundit ose për një periudhë më të shkurtër në varësi të datës në të cilën subjekti i biznesit është themeluar ose ka filluar veprimtarinë. Organet kompetente për zhvillimin e procedurës për dhënien e mbështetjes financiare janë Agjencioni për Investime të Huaja dhe Promovimi i eksportit dhe Drejtoria për Zona Zhvillimore Industriale Teknologjike.

Kërkesë për mbështetje financiare dërgohet në ASIPI - Agjencioni për Investime të Huaja dhe promovimi i eksportit **për projektet e investimeve jashtë zonave zhvillimore teknologjike-industriale**. Kontakti për informacion: ASIPI, ul. "Nikola Vapcarov" nr. 7, 1000, Shkup, faqja e internetit: <http://www.investinmacedonia.com>, kontakt tel. : +389 (0) 2 3169 100, +389 (0) 2 3100 111

Kërkesa për mbështetje financiare dorëzohet në DTIRZ - Drejtorinë për Zona Zhvillimore Industriale Teknologjike, **për projektet e investimeve teknologjike – në zonat e zhvillimit industrial**. Kontakti për informacion: DTIRZ, Bul. "Partizanski odredi" nr. 2, 1000, Shkup, faqja e internetit: <http://www.fez.gov.mk/>, kontakt tel. : +389 (0) 2 311 11 66

Procedura për dhënien e mbështetjes financiare është e shpjeguar në rregulloret në linkun vijuese <http://www.economy.gov.mk/doc/2362>.

Mbështetje financiare për investime

1. Mbështetje për punësime të reja

Është dhënë për punësime të reja të shtetasve të Republikës së Maqedonisë Veriore me kohë të plotë pune, për një subjekt biznesi që do të paguajë një pagë neto mujore që është më së paku për 50% më e lartë se paga minimale neto e parashikuar nga Ligji për pagën minimale në Republikën e Maqedonisë Veriore. Subjekti i biznesit ka të drejtë për mbështetje financiare në shume prej 20% te pagës neto mujore, të paguar për çdo punësim të ri gjatë vitit të kaluar, për muajt për të cilat është paguar paga neto. Shuma maksimale vjetore e mbështetjes financiare që mund të jepet për një punësim të ri arrin deri në 4,400 euro. Mbështetja financiare jepet për një periudhë kohore jo më të gjatë se pesë vjet, duke llogaritur nga dita e punësimit të parë në vendin konkret të punës.

2. Mbështetje për krijimin dhe promovimin e bashkëpunimit me furnizuesit nga Republika e Maqedonisë Veriore

U referohet subjekteve afariste që operojnë në zonat zhvillimore teknologjike industriale, të cilat do të furnizojnë dhe instalojnë produktet në produktin përfundimtar të destinuar për eksport nga furnizuesit e regjistruar në Republikën e Maqedonisë Veriore të cilët kryejnë veprimtari prodhuese. Mbështetja financiare paraqet 1% të vlerës së furnizimeve totale të siguruara, me kusht që 15% nga produkti total, që furnizohet dhe instalohet në produktin e konsumuesit të mbështetjes financiare në vitin e kaluar, të jetë i realizuar nga furnizuesit e regjistruar në Republikën e Maqedonisë Veriore. Shuma maksimale vjetore e mbështetjes financiare nuk mund të kalojë 300,000 euro. Mbështetja financiare jepet për një periudhë kohore jo më të gjatë se shtatë vjet nga data e fillimit të përdorimit të mbështetjes financiare.

3. Mbështetje për krijimin e formave organizative për zhvillimi teknologjik dhe kërkimi

Jepet për themelimin të departamenteve, qendrave ose një formë tjetër e strukturës organizative në të cilën ato zbatohen, projekte dhe angazhime të qëndrueshme kërkimi dhe zhvillimi, duke angazhuar staf të lartë të kualifikuar, me qëllim të përvetësimit të njohurive të reja dhe aftësi për zhvillimin e produkteve të reja, proceseve prodhuese ose shërbime ose për të përmirësuar ndjeshëm produktet ekzistuese, proceset e prodhimit dhe shërbimet në aktivitetet prodhuese.

Shpenzimet e arsyeshme të investimit janë:

- » shpenzimet për instrumente, maqina dhe pajisjet të reja të cilat përdoren për qëllime kërkimore;
- » shpenzimet e ndërtesave dhe sipërfaqeve në të cilat do të krijohet një formë organizative për zhvillimin teknologjik;
- » shpenzimet e hulumtimit me kontrat, njohuri teknike dhe patenta të blera ose licensuara nga burimet e jashtme me çmimet e tregut;
- » shpenzimet shtesë të bëra drejtpërdrejt si rezultati i projekteve kërkimore dhe
- » shpenzime të tjera operative, përfshirë këtu edhe shpenzimet e materialeve, furnizimeve dhe produkteve të ngjashme si vijim i drejtpërdrejtë i rezultave të aktiviteteve hulumtuese.

Mbështetja financiare është deri 50% prej totalit të shpenzimeve të justifikuar të investimeve për kërkime industriale për konsumator, nga të cilët 30% janë ndarë për shpenzime investuese për instrumentet dhe pajisjet e përdorura për nevoja të projektit kërkimor, por jo më shumë se 1,000,000 EUR. Mbështetja financiare jepet për një periudhë kohore jo më të gjatë se pesë vjet duke llogaritur nga viti në të cilin është paraqitur kërkesë për mbështetje financiare.

4. Mbështetje për projekte të investimit me interes të veçant ekonomik

Projektet e investimeve me interes të veçant ekonomik për Republikën e Maqedonisë Veriore janë: projektet investuese tek të cilat investimi është më së paku 4,000,000 euro dhe siguron të paktën 300 vende të reja pune ose projekte investimi tek të cilat investimi është më së paku 15,000,000 euro. Mbështetja financiare për projekte investimesh me interes të veçant ekonomik për Republikën e Maqedonisë Veriore përbëhet nga:

- a) pagesa e mjeteve financiare në nivel të taksës së të ardhuravë personale të paguara nga paga e shtetasve të punësuar të Republikës së Maqedonisë Veriore; Mbështetja financiare realizohet në nivel vjetor në kohëzgjatje prej 10 vitesh.
- b) pagesa e mjeteve financiare në nivel të taksavë të ardhurave të paguara; Mbështetja financiare realizohet në nivel vjetor në kohëzgjatje prej 10 vitesh.
- c) Mjetet finansiare në shumë deri 10% prej shumës së realizuar të investimit (mjete financiare ose tundshmëri) të parashikuara me kontratë, të realizuara pas lidhjes së kontratës për dhënien e mbështetjes financiare, por jo më shumë se 1.000.000 EUR; Mbështetja financiare sigurohet në nivel vjetor për një periudhë prej tre vitesh. Për investime fillestare të subjekteve afariste të krijuara nga qytetarët e Republikës së Maqedonisë Veriore, **që kanë vendbanim të përhershëm ose të përkohshëm jashtë Republikës së Maqedonisë Veriore, shuma e mbështetjes financiare zmadhohet për 10% nga investimi i realizuar, por jo më shumë se 1.000.000 euro.** Qytetarët e Republikës së Maqedonisë Veriore, që kanë vendbanim ose qëndrim të përkohshëm jashtë Republikës së Maqedonisë Veriore, duhet të zotërojnë të paktën 51% të pronësisë së subjektit afarist, gjatë paraqitjes së kërkesës për pagesë, si dhe gjatë tërë periudhës së vlefshmërisë së Kontratës për mbështetje financiare.

d) pagesa e mjeteve financiare për secilin punonjës për të cilin është paguar pagë neto më e lartë për me së paku 50% prej shumës së pagës minimale neto e përcaktuar me Ligjin për pagë minimale në Republikën e Maqedonisë Veriore. Mbështetja financiare paguhet një herë për secilin vend të ri pune në nivel vjetor për një periudhë prej katër vitesh.

5. Mbështetje për rritjen e investimeve kapitale dhe të ardhurave

Mbështetje për subjektet afariste të cilët realizojnë investime fillestare ose investime shtesë për blerjen e maqinavë dhe pajisjeve të reja dhe/ose investime në objekte dhe sipërfaqe të nevojshme për aktivitetin e përdoruesit brenda projektit investues, si dhe për patundshmëritë. Shuma maksimale vjetore e mbështetjes financiare është 10% e investimit të realizuar, por jo më shumë se 1,000,000 Euro me kundërvlerë në denar. Mbështetja financiare paguhet çdo vit për një periudhë prej pesë viteve nga data e fillimit të projektit të investimit. Për investimet fillestare të investimeve të subjekteve afariste të themeluar nga qytetarët të Republikës së Maqedonisë Veriore që kanë vendbanimi ose qëndrimi të përkohshëm jashtë Republikës së Maqedonisë Veriore, shuma e mbështetjes financiare rritet për 10% nga investimi i realizuar, por jo më shumë se 1.000.000 euro. Qytetarët e Republikës së Maqedonisë Veriore, të cilët kanë një vendbanim të përhershëm ose të përkohshëm jashtë Republikës së Maqedonisë Veriore duhet të zotërojnë së paku 51% të pronësisë së subjektit afarist gjatë paraqitjes së kërkesës për pagesë, si dhe gjatë tërë periudhës së vlefshmërisë së Kontratës për mbështetje financiare.

6. Mbështetje për blerjen e fondeve nga ndërmarrjet në vështirësi

U jepet subjekteve afariste të cilët do fillojnë projekte investimi dhe asete materiale të blera prej subjektit afarist në procedurë të falimentimit ose të likuidimit që do përdoret ekskluzivisht në procesin e prodhimit brenda projektit të investimit. Shuma maksimale financiare e mbështetjes do të jetë 10% i shpenzimeve për blerje të aseteve materiale prej subjektit afarist në procedurë falimentimi ose likuidimi, por jo më shumë se 1.000.000 euro. Mbështetja financiare paguhet një herë brenda 12 muajve nga dita kur fillon procesi i prodhimit. Për investimet

fillestare, nga subjektet afariste të themeluara nga shtetas të Republikës së Maqedonisë Veriore që kanë vendbanim ose qëndrim të përkohshëm jashtë Republikës së Maqedonisë Veriore, shuma e mbështetjes financiare rritet për 10% nga investimi i realizuar, por jo më shumë se 1.000.000 euro. Qytetarët e Republikës së Maqedonisë Veriore, të cilët kanë një vendbanim të përhershëm ose të përkohshëm jashtë Republikës së Maqedonisë Veriore duhet të zotërojnë së paku 51% të pronësisë së subjektit afarist gjatë paraqitjes së kërkesës për pagesë, si dhe gjatë tërë periudhës së vlefshmërisë së Kontratës për mbështetje financiare.

Mbështetje financiare për konkurrencën

1. Mbështetje për të rritur konkurrencën e tregut

Mbështetja jepet për të arritur një rritje të sasive të shitura ose rritja të të ardhurave nga produktet e shitura në treg. Shuma maksimale vjetore e mbështetjes financiare është 10% e shpenzimeve të arsyeshme të investimit por jo më shumë se 1.000.000 euro. Mbështetja financiare do të jetë në nivel vjetor, por jo më shumë se pesë vjet, llogaritur nga data e fillimit të projektit investues. Për investimet fillestare, nga subjekte afariste të themeluara nga shtetas të Republikës së Maqedonisë Veriore që kanë vendbanim ose qëndrimi të përkohshëm jashtë Republikës së Maqedonisë Veriore, shuma e mbështetjes financiare rritet për 10% nga investimi i realizuar, por jo më shumë se 1.000.000 euro. Qytetarët e Republikës së Maqedonisë Veriore, të cilët kanë një vendbanim të përhershëm ose të përkohshëm jashtë Republikës së Maqedonisë Veriore duhet të zotërojnë së paku 51% të pronësisë së subjektit afarist gjatë paraqitjes së kërkesës për pagesë, si dhe gjatë tërë periudhës së vlefshmërisë së Kontratës për mbështetje financiare.

2. Mbështetje për pushtimin e tregut dhe rritjen e shitjeve

U jepet subjekteve afariste për shpenzime të arsyeshme për të pushtuar tregjet e reja dhe për të arritur rritje në shitjet nga tregjet e reja që kanë të bëjnë me: paraqitje të përbashkët (të organizuar) në panairë jashtë vendit; paraqitje të përbashkët (të organizuar) në ngjarje biznesi

gjatë vizitave të vendeve të jashtme; takime biznesi me kompani në tregjet e huaja; hulumtim në tregjet e huaja; çertifikimi i produktit sipas kërkesave në tregjet e huaja dhe përgatitje në fushën e marketingut për shfaqje në tregjet e huaja (duke bërë materiale promovuese, katalogje, broshura, dizajnim i Ueb - faqes). Shuma maksimale e mbështetjes financiare do të jetë 20% prej shpenzimeve të arsyeshme për pushtimin e tregjeve të reja, por jo më shumë se 30,000 euro. Mbështetja financiare do të paguhet në nivel vjetor dhe do jepet në vazhdimsi derisa të arrihet shuma maksimale.

MBËSHTETJE NGA MINISTRIA E EKONOMISË

Ministria e Ekonomisë i ofron llojet e mëposhtme të mbështetjes:

- » Mbështetje për rritjen e konkurrencës së Industrisë Maqedonase
- » Bashkëfinancimi për organizim të stërvitjeve të specializuara dhe thëlluara teknologjike
- » Mbështetje për prodhimet artizanale dhe shërbime të artizanatit
- » Projektet mbështetëse të shoqatave të grupimeve
- » Mbështetje financiare për prezantim, çertifikim, mirëmbajtje dhe modifikim të sistemeve ISO, HALAL dhe HACCP
- » Mbështetje financiare për sipërmarrje femërore;

Kontakt informacioni:

Ministria e Ekonomisë: Rr. "Juri Gagarin" nr. 15, 1000 Shkup
 Kontakt tel: +38923085347, faqja e internetit <http://www.ekonomi.gov.mk/>, e-mail: info@economy.gov.mk

MBESHTETJET NGA FONDI I INOVACIONIT DHE ZHVILLIMIT TEKNOLOGJIK

Fondi për Inovacion dhe Zhvillim Teknologjik ofron këto shërbime:

- » grante të bashkëfinancuara për ndërmarrje tregtare të sapokrijuar "start-up" dhe "spin-off"
- » grante të bashkëfinancuara dhe kredi të kushtëzuara për komercializimin e inovacioneve.

Instrumentet e Mbështetjes Financiare sipas Shtyllës 3 të Planit të rritjes ekonomike:

1. Grante të bashkëfinancuara për ndërmarrjet e vogla dhe të mesme me trend të rritjes së shpejtë (Gazelë)
2. Grante të bashkëfinancuara për mikro ndërmarrje
3. Grante të bashkëfinancuara për të rritur inovacionin.

Kontakt informacioni:

Fondi për Inovacion dhe Zhvillim Teknologjik: Rr. GTC 6, DE 220 1000 Shkup

Kontakt tel: + 389 (0) 2 314 5258, faqja e internetit: <http://www.fitr.mk/>, e-mail: info@fitr.mk

AVANTAZHET E INVESTITOREVE NË ZONAT TEKNOLOGJIKO – INDUSTRIALE TË ZHVILLIMIT

Drejtoria për Zonat e Zhvillimit Teknologjik - industrial, në emër të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë Veriore, menaxhon me zonat e zhvillimit teknologjik - industrial në Republikën e Maqedonisë Veriore. Qeveria e Republikës së Maqedonisë Veriore ka vendosur katërmbëdhjetë zona të zhvillimit teknologjik - industrial, të cilat ndodhen në fazat e ndryshme të ndërtimit. Zonat e zhvillimit teknologjik - industrial Shkup 1, Shkup 2 dhe Shtip janë plotësisht operative, përderisa për TIDZ Tetovë

është nënshkruar kontratë për një partneritet publiko-privat me kompani ndërkombëtare. Detyrë e Drejtorisë TIDZ është të krijojë një qendër shërbim në çdo zonë zhvillimore teknologjiko - industriale, përmes të cilave njësitë administrative të Drejtorisë TIDZ dhe Zyrat Doganore të Republikës së Maqedonisë Veriore ofrojnë konsultime dhe shërbime administrative dhe doganim efikas për investitorët në Zonat. Investitorët në zonat e zhvillimit teknologjik – industrial i kanë këto përfitime siç vijojn:

- » Lirim 10 vjeçar nga pagimi i taksave – Investitorët në TIDZ kanë të drejtë për një lirim 10 vjeçar nga pagesa e tatimit mbi të ardhurat dhe taksat korporative dhe 100% ulje të taksës mbi të ardhurat personale për një periudhë deri në 10 vite. Investitorët janë të liruar nga pagesa e taksave mbi vlerën e shtuar për importin dhe tregtinë e mallrave në zonat e lira. Përveç kësaj, investitorët janë të përjashtuar nga pagesa e tarifave doganore në pajisje, makineri dhe pjesë rezervë;
- » toka në TIDZ jepet me qira për një afat të gjatë deri në 99 vite;
- » investitorët janë të liruar nga pagesa e taksave komunale;
- » Lidhje falas me tubacionin e gasit, furnizuesin e ujit dhe rrjetin e kanalizimeve;
- » Qeveria e Republikës së Maqedonisë Veriore mund të mbështet rritjen e investimeve kapitale dhe të ardhurave me një kthim prej 10% të shpenzimeve të investimeve në makineri dhe pajisje të reja, ose investime në objekte dhe sipërfaqe deri në maksimum 1.000.000 euro në periudhë prej 5 viteve.

Kontakt informacioni:

DTIRZ: Bul. "Partizanski Odredi" nr. 2, 1000 Shkup,

Faqja e internetit: <http://fez.gov.mk/>

Kontakt tel.: +389 (0) 2 311 11 66

PJESA E DYTË**PROCEDURA PËR REGJISTRIM TË KOMPANISË SË RE**

Pjesa e dytë e Doracakut Ekonomik, i destinuar për nevojat e mërgimtarëve nga Maqedonia është me karakter informues dhe përmban rregulloret ligjore për themelim të biznesit, rregullat që rregullojnë procedurën – hapat për të regjistruar një kompani të re, biznesin personal dhe institucionet kompetente.

Agjensioni i Migracionit ka bërë përpjekje për të siguruar të dhëna të sakta dhe të qëndrueshme për investitorët aktual dhe potencial të cilët do t'i përdorin dhe ndihmojnë ata në të gjitha ciklet dhe fazat e investimit dhe udhëheqjen e biznesit në Republikën e Maqedonisë Veriore. Ky doracak është përpunuar edhe në gjuhën shqipe, për të lehtësuar përdorimin e tij për mërgimtarët e etnisë shqipëtare.

THEMELIMI I BIZNESIT

Si institucion kompetent për fillimin dhe regjistrimin e biznesit personal në shtet është Regjistri Qendror (www.crm.com.mk).

Gjithashtu, institucione të rëndësishme që krijojnë politikën e investimeve është Ministria e Ekonomisë (Sektori për nxitje të investimeve), Agjencioni i Investimeve të Huaja, Agjencioni për Mbështetjen e Sipërmarrjeve dhe Agjencioni i Letrave me Vlerë.

Në Regjistrin Qendror regjistrohet kompanija dhe vetem për një ditë mund të regjistrohen ndërmarrjet tregtare vijuese:

- » Pronar i vetëm,
- » Shoqëri Publike,
- » Shoqëri me Përgjegjësi të Kufizuara (SHPK),
- » Shoqëri me Përgjegjësi të Kufizuara prej një personi (SHPKNJP)
- » Shoqëri aksionare,
- » Shoqëri komandite.

02

PROCEDURA PËR REGJISTRIM TË
KOMPANISË SË RE

Çfarë duhet të dini:

Kompania themelohet me Kontratë per Kompaninë të cilin e lidhin të gjithë themeluesit, të cilën mund ta nënshkruajnë personalisht ose përmes një përfaqësuesi, me një autorizim të noterizuar.

Nëse kompania themelohet nga një person, në vend të kontratës është e nevojshme vetëm deklaratata e themeluesit, e cila duhet të notarizohet.

Kërkesa për regjistrim të një kompanie dorëzohet nga menaxheri, gjegjësisht menaxheri i autorizuar nga menaxherët e tjerë nëse kompania ka më shumë menaxherë.

Themelimi i kompanisë tregtare**1. Emri i kompanisë:**

Për të regjistruar një SHPKNJ ose SHPK, në fillim ju duhet të përcaktoni titullin (emër) kompanisë që dëshironi ta regjistroni, nën të cilën do të paraqitet në transaksionin ligjor nga një kontroll paraprake e Regjistrat Qendror, në rastë së një titull (emër) i tillë tashmë ekziston.

Kontrolli bëhet në një nga sportelet e Regjistrat Qendrorë të Republikës së Maqedonisë Veriore.

2. Kapitali themeltar

Në pajtim me Ligjin për ndërmarrje publike për të regjistruar SHPKNJ ose SHPK duhet të ofrosh kapitalin themeltar minimal të kompanisë, në shumë prej 5000 EUR me kundërvlerë në denarë, që paguhet me para të gatshme (mjete monetare) ose pa para (asete fikse).

Në rast të depozitimit të parave të gatshme, depozita paguhet në llogari bankare ku hapet llogaria e parë dhe të cilat para transferohen në llogari të kompanisë dhe mund të përdoren për të punuar.

Paratë mund të paguhen menjëherë, ose brenda 1 viti nga themelimi i kompanisë në mënyrë që nëse paguhen brenda një viti ekziston një procedurë tjetër për regjistrimin e pagesës.

Nëse bëhet fjalë për një investim pa para (asete fikse), bëhet një vlerësim nga një vlerësues i autorizuar që përgatit një raport vlerësimi për objektet e investuara në themelimin e kompanisë.

3. AKTI - Kontrata për krijimin e një kompanie

Në rastin e SHPKNJ, ky akt zëvendësohet me një deklaratë themelimi të kompanisë SHPKNJ. Kontrata duhet të përmban të dhënat e mëposhtme:

1. Ndërmarrjen dhe selinë e kompanisë;
2. Objekti i veprimtarisë së kompanisë (biznesi kryesor);
3. Emrin dhe mbiemrin, numri amzë, numrin e pasaportës, gjegjësisht të kartelës së identitetit nëse partneri është një person fizik i huaj ose një tjetër dokument identiteti i vlefshëm për të vërtetuar identitetin e tij – valid në vendin dhe shtetësinë e tij, si dhe vendbanimin e tij, gjegjësisht firmën, selinë, numrin amzë të subjektit - nëse bashkëpunëtori është një person juridik;
4. shumën e kapitalit themeltar;
5. dita e lidhjes së kontratës për kompaninë, d.m.th. dita e nënshkrimit të deklaratës për themelimin e kompanisë;
6. kohëzgjatja e kompanisë nëse specifikohet kështu në marrëveshjen e kompanisë ose në deklaratën për themelimin e kompanisë;
7. emrin dhe mbiemrin e menaxherit, anëtarët e bordit mbikëqyrës, gjegjësisht të kontrolluesit, nëse kompania ka autoritetin mbikëqyrës, numri amzë, profesioni, numri i pasaportës, gjegjësisht të kartelës së identitetit nëse partneri është një person fizik i huaj ose një tjetër dokument identiteti i vlefshëm për të vërtetuar identitetin e tij – valid në vendin dhe shtetësinë e tij, si dhe vendbanimin e tij;
8. Autorizim për të përfaqësuar kompaninë dhe
9. Faqja e internetit - nëse kompania ka një faqe të tillë.

4. Deklarata

Obligimi juaj eshte qe te plotësoni një deklaratë në përputhje me Ligjin mbi ndërmarrjet tregtare. Deklarata duhet të deklarojë se nuk ka kufizime për themelim të një kompanie gjegjësisht:

- » nuk ka asnjë vendim gjyqësor të formës së prerë që është konstatuar se me qëllim është falimentuar;
- » nuk është në tek procedura e falimentimit;
- » nuk ka detyrime në bazë të taksave dhe kontributeve të papaguara;
- » ju nuk jeni bashkëpunëtor ose anëtar i organit drejtues në një kompani, llogaria e së cilës është e bllokuar dhe
- » nuk ka kufizime të tjera të përfshira në Ligjin për ndërmarrje tregtare ose ndonjë ligj tjetër për themelim të kompanisë tregtare.

Deklarata duhet të tregojë gjithashtu veprimet e ndërmarra me qëllim të krijimit ligjorë të kompanisë dhe të vërtetoni qe themeluar kompaninë në përputhje me Ligjin, dhe të dhënat të përfshira në shtojcat që i keni dorzuar bashkëgjithë me kërkesën për regjistrim të ndërmarrjes në Regjistrin tregtar janë të vërteta dhe janë në pajtim me ligjin. Në kontratën për kompaninë vendohet emri i kompanisë, ose emrin e personit që hyn me asetet fikse, një përshkrim i hollësishëm i aseteve fikse dhe vlerësimi i tyre në para. Vlerësues i autorizuar përgatit një raport vlerësimi për asetet fikse. Sipas ligjit, çdo menaxher i kompanisë bën një deklaratë të noterizuar se ai pranon zgjedhjen.

- » Kontrata për Themelimin dhe Zbatimin e aseteve fikse - Deklaratë dhe
- » Deklarata e pronësisë - Autorizim

5. Banka në Republikën e Maqedonisë Veriore

Kërkohejt një letër qëllimi për të hapur një llogari të parë në një bankë. Letra merret nga bankë sipas dëshirës tuaj (Bankat në Republika e Maqedonisë Veriore). Në banakun e bankës që e keni zgjedhur, mund të paraqisni një nga dokumentet me emrin kompanisë me të cilën do të regjistroheni dhe kërkonin një letër për të hapur një llogari bankare. Do ta merrni menjëherë pa kompensim parash.

6. Plotësimi i formave të kërkuara

Plotësohen: Formulari ZP (nënshkrim i çertifikuar) dhe formulari PO (kërkesë për regjistrimin e themelimit të një entiteti në regjistrin tregtar dhe regjistrin e personave të tjerë juridikë). Modelet mund të shkarkohen nga faqja e internetit e Regjistrimit Qendror (www.crm.org.mk).

Formulari PO duhet të plotësohet në mënyrë elektronike ose në një makinë shkrimi, qartë dhe lexueshëm pa përdorimin e shkurtësive të panjohura, fshirjes dhe shtojcave. Formulari i plotësuar nuk duhet të rishtypet.

Numër rendor 1 - shënoni detajet e personit që do ta dorzoi aplikimin në Regjistrin Qendror. Kërkesën mund të dorzoi Menaxherit si person i autorizuar ose përfaqësues me autorizimin nga Menaxheri, të vërtetuar në noter.

Numer rendor 2.1 - tregon llojin e kompanisë nëse është SHPKNJ ose SHPK sipas asaj që shkruhet në Aktin për themelim.

Numer rendor 2.2 - është për regjistrimin e një subjekti në regjistrin e personave të tjerë juridikë dhe nuk duhet të plotësohet.

Numri rendor 3 - shënohet firma e kompanisë. Lloji i kompanisë SHPK ose SHPKNJ dhe emri shkruhen me shkronja të mëdhaja dhe pa thonjëza siç shkruhet në aktin e themelimit, ndërsa pjesa tjetër e tekstit të kompanisë që i referohet veprimtarisë dhe selisë shkruhen me shkronja të vogla.

Numri rendor 4 - emri i shkurtuar shënohet me shkronja të mëdhaja ashtu siç është shënuar në Aktin e Themelimit.

Numer rendor 5.1 - shënohet Akti për themelimin e një kompanie tregtare. Në rastin e SHPK - kontrata për themelimin e SHPK; dhe në rastin e SHPKNJ - një deklaratë për themelimin e SHPKNJ.

Numer rendor 5.2 tregon kohëzgjatjen e kompanisë në përgjithësi siç shkruhet në Aktin e Themelimit (nëse në Aktin e Themelimit nuk ka përcaktim të tillë konsiderohet se kompanija është me kohëzgjatje të pakufizuar).

Numri rendor 6 – shënohet adresa ku ndodhet kompania tregtare.

Numri rendor 7 – shënon se sa paraqet kapitali monetar dhe sa paraqesin asetet fikse (sipas raportit të vlerësimit të aseteve fikse në themelimin e ndërmarrjes) dhe sa gjithsej është investimi. Fushat e tjera nuk plotësohen.

Numri rendor 8 – shënohen të dhënat për themeluesit e kompanisë (themeluesit mund të jenë një ose më shumë) persona fizikë dhe juridikë dhe investimin që ata kanë bërë në kompani.

Numeri rendor 9.1 – mbushet fusha e menaxherit/rëve, dhe aty shkruhen të dhënat e menaxherit dhe përcaktohet autorizimi.

Numer rendor 9.2 nuk plotësohet, sepse i referohet subjekteve të cilat regjistrohen në regjistrin e personave të tjerë juridikë.

Numri rendor 10 - mund të shënoj fushën që do të drejtohen të gjitha aktivitetet e përcaktuara nga Klasifikimi Shteterore I Aktiviteteve ose shkruani aktivitetet që do të jenë objekt i punës në përputhje me Klasifikimin shteterore të Aktiviteteve.

Numri rendor 11 - fusha shënohet nëse specifikohet me Aktin që kompania do të bëjë biznes në tregjet e jashtëm.

Numer rendor 12 – nuk plotësohet, sepse i referohet subjekteve që regjistrohen në regjistrin e personave të tjerë juridikë.

Numer rendor 13 - do të shënohet vetëm nëse kompania ka lidhur Kontratë me prokurist dhe shkruhen të dhënat për prokurorstin (Prokuristi mund të lidhë kontrata dhe të kryejë të gjitha çështjet ligjore dhe veprimet në emër dhe për llogari të kompanisë).

Numer rendore 14 - do të shënohet vetëm nëse kompania ka një degë të tillë.

Numer rendor 15 – shënohet aktiviteti mbizotërues nën kod dhe titull të përcaktuara nga Klasifikimi shteterorë i Aktiviteteve.

Numer rendore 16 – shënohet banka nga e cila është marë leter qëllimi.

Numer rendor 17 - shënohen të dhënat e kompanisë (telefoni, faksi, adresa e internetit).

Numer rendore 18 – shënohen fushat: Formulari ZP; deklarata në zbatim të nenit 29 të Ligjit për ndërmarrje publike; akti themelues; fotokopje e dokument identifikues; një deklaratë në pajtim me nenin 32 të Ligjit për ndërmarrje publike; raporti vlerësues; vendimi për zgjedhjen e menaxherit; deklarata menaxherit që ai pranon zgjedhjen; prova e pagesës kompensim në përputhje me tarifën e Regjistrin Qendror.

Numri rendor 19 – shënohet fushën në varësi të faktit nëse vendimi i regjistrimit të ndërmarrjes do të tërhiqet nga Regjistri Qendror ose do të dorëzohet me postë.

Numri rendor 20 - shënohen të dhënat e menaxherit. Menaxheri nënshkruhet në të gjitha faqet e formularit. Nëse ka faqe shtesë, shënohet fusha që tregon faqet shtesë dhe shkruhet numri i faqes

7. Verifikimi i noterit

Verifikimi kryhet në aktin (kontratën) për krijimin e një ndërmarrje tregtare, forma ZP, autorizimi dhe deklaratat në përputhje me Ligjin për ndërmarrje. Verifikimi kushton 200 denarë për dokument.

8. Themeluesit e kompanisë

Nëse themeluesi është një person fizik, është e nevojshme një fotokopje e pasaportës ose e kartës së identitetit ose ndonjë dokument tjetër, nëse është i huaj, me qëllim të identifikimit të identiteti - valid në vendin e tij. Nëse themeluesi është një person juridik, kopije nga Regjistri tregtar (regjistrimi).

9. Dorëzimi i dokumenteve në Regjistrin Qendror

Menaxher i një kompanie me përgjegjësi të kufizuar personalisht ose personi që ka autorizim paraqet dokumentet tek Regjistri Qendror.

Përveç formularit të regjistrimit, si shtojcë dorëzohen: Formulari ZP (shiko pikën 6); deklarata (shiko paragrafin 4); akti themelues (shiko pikën 3); fotokopje e dokumentit të identifikimit; deklarata në përputhje me nenin 32 të Ligjit për ndërmarrje publike (shiko paragrafin 4); raporti vlerësues, nëse ka një investim – asete fikse (shiko pikën 2); prova e pagesës së kapitalit themeltar, nëse ka një depozitë në para (shiko pikën 2); vendim për zgjedhjen e menaxherit (shiko paragrafin 4); deklaratën e menaxherit që pranon zgjedhjen (shiko paragrafin 4); prova e pagesës së kompensimit në përputhje me tarifën e Regjistrin Qendror; autorizim, nëse ekziston një autorizues (shiko paragrafin 4).

10. Verifikimi i regjistrimit në Regjistrin Qendror

Pas tre ditësh ju mund të verifikoni regjistrimin e kompanisë suaj në faqen e internetit në www.crm.com.mk, në seksionin e postimeve të fundit.

Sistemi “Një pike shërbimi” për regjistrim, ju siguron:

- » caktimin dhe përcaktimin e një numër amzë të vetëm për subjektin e regjistruar dhe përcaktimin e kodit dhe titullit të veprimtarisë së regjistruar të biznesit sipas Klasifikimit shtetëror të Aktiviteteve dhe shifra e subjektit të regjistruar
- » vendosja e një numri unik tatimor
- » vendosje të një llogarie bankare sipas zgjedhjes së subjektit të regjistruar
- » informimin në Administratën Doganore për subjektet që kanë regjistruar veprimtari në tregtinë e jashtme.

11. Tërhiqja e regjistrimit

Pasi të bëhet regjistrimi i plotë, dokumentet mund ti tërhiqni nga Regjistri Qendror. Dokumentet mund ti tërheq një përfaqësues i autorizuar ose menaxheri personalisht.

Kontakti për informacion:

Regjistri Qendror: Blvd. “Kuzman Josifovski Pitu” Nr.1, 1000 Shkup,
faqja e internetit: www.crm.com.mk ;
Telefoni i kontaktit: +389 2 3288-100

PJESA E TRETË

REGJISTRIMI I MARKËS TREGTARE

Në pjesën e tretë të doracakut ekonomik do të merrni informacione bazë për regjistrimin e markës tregtare në përputhje me Ligjin për Pronësinë Industriale. Institucion kompetent për të kryer aktivitete të blerjes dhe mbrojtjes të të drejtave të pronësisë industriale është Byroja Shtetërore e pronës industriale e Republikës së Maqedonisë Veriore. Të Uebfaqja e Zyrës së Shtetit (<http://www.ippo.gov.mk>) mund ti kërkonti bazat nacionale të të dhënave shtetërore të patentave, markave tregëtare dhe dizajnit industrial.

Cilat jane markat tregëtare dhe cilat shenja mund të regjistrohen si markë tregtare

Një markë tregtare është një shenjë dalluese ose shërbimi i ofruar që e mbron atë markë e cila në qarkullim ka për qëllim identifikimin e mallërave, d.m.th. shërbime të të njëjtit lloj ose të ngjashëm.

Me markë tregtare mund të mbrohen shenjat në vijim: foto, vizatim, fjalë, shprehje, kombinim të shenjave, kombinim ngjyrash, skicë dhe figura.

Kush mund të paraqesë një markë tregtare:

Një markë tregtare mund të paraqitet nga person fizik dhe juridik vendas ose i huaj.

Personat juridikë dhe fizikë vendas mund vetë të ndërmarin gjitha veprimet para Zyrës për mbrojtje të pronësisë industriale, gjegjësisht përmes personit të autorizuar i regjistruar për përfaqësim në fushën e mbrojtjes së pronës industriale, ndërsa për subjektet juridike dhe fizike të huaj është obligative që të angazhojnë një përfaqësues.

Ku paraqitet kërkesa për njohjen e të drejtës për Markë tregtare

Markat tregëtare regjistrohen për produkte sakt të specifikuar ose shërbime që janë në lidhshmëri me veprimtarinë e aplikantit dhe janë shënuar sipas Klasifikimit Internacional të produkteve dhe shërbimeve (gjithsej 45 klasa, prej të cilave 34 janë klasa produktesh dhe 11 janë klasa shërbimesh).

Procedura është rregulluar plotësisht me Ligjin për Pronësinë Industriale dhe fillon me paraqitjen e një kërkesë - aplikimit.

Plotësimi i aplikacionit të markës tregtare kërkon ekspertizë të caktuar dhe për këtë arsye rekomandohet që aplikanti të angazhon një këshilltar profesional – përfaqësues nga rendi i përfaqësuesve të regjistruar në Zyrën për Mbrojtjen e pronësisë industriale.

Procedura para Entit është si më poshtë:
Enti shqyrton nëse kërkesa është e saktë, ose nëse i përmban të gjitha elementet ligjore dhe shtojcat, për të hetuar më pas nëse ka kushte për njohjen e të drejtës.

Çfare paraqet Regjistri i markave tregtare

Njohja e të drejtës të markës tregëtare regjistrohet në Regjistrin e Markave të Tregut, publikohet në Gazetën Zyrtare të Entit.

Mbajtësit të markës tregtare, Enti i lëshon një dokument brenda gjashtë muajve, nga data e fundit e miratimit të vendimit që njeh të drejtën e brenduar trademark.

Informacione më të hollësishme në lidhje me procedurën e njohjes të së drejtës së Markës tregtare, mund të gjeni në faqen e internetit www.ippo.gov.mk/.

Kontakti për informacion:

Zyra Shtetërore e Pronës Industriale: Bulevardi "11 Oktomvri" nr 25, 1000 Shkup; faqja e internetit: www.ippo.gov.mk, e-mail: info@ippo.gov.mk
Kontakt telefoni: +389 2 3103 601 (641), Faks: +389 2 3137 149

Botues:

Agjencioni për Migracion i Republikës së Maqedonisë së Veriut

Për botuesin:

Agjencioni për Migracion i Republikës së Maqedonisë së Veriut kryen punët dhe detyrat që kanë të bëjnë me poziten dhe të drejtat e mërgimtarëve nga Maqedonia Veriore, ndihmon në zhvillimin kulturor dhe avancimin e lidhjeve me ata dhe organizatat e tyre, njohjen e mërgimtarëve nga Maqedonia Veriore për gjendjen në Republika e Maqedonisë së Veriut, krijimin e kushteve për kthimin e mërgimtarë në Republikën e Maqedonisë së Veriut, krijimi e kushteve për përfshirjen e mërgimtarëve në jetën publike dhe ekonomike të Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe çështje të tjera të përcaktuara me ligj.

Teksti u përgatit nga:

Spektori për çështje juridike, ekonomike dhe ri - integrimin e mërgimtarëve nga Maqedonia Veriore

Përpunimi teknik:

Agjencioni për Migracion, Ministria e Punëve të Jashtme, Ministria e Punëve të Brendshme, Ministria e Drejtësisë, - Drejtoria për udhëheqje me librat amë, Spektori për çështje kufitare dhe migrimi, Fondi i Sigurimit Pensional dhe Invalidor, Shoqata për Marketing, Tregti dhe Shërbime AD VELJU SHPKNJJP Shkup

Tirazhi

400

Agjencioni për Migracion i Republikës së Maqedonisë së Veriut, 2019

